

Schaatsen op de rivier te Sliedrecht

De koudste winter van de vorige eeuw was in 1963, gevolgd door die van 1947. Andere 'echte ijstijden' waren in 1929 en 1942. Toen was het zo koud dat de rivier dicht vroom. Ook in 1954 kon er geschaatst worden op de Merwede. Pas op 18 februari van dat jaar werd er door de ijsbrekers een eind gemaakt aan de winterpret. De schaatsen konden in het vet.

Trug naer 't schaetse van toen

Verscheeje donderdag kree 'k opêêns zin om 'n verhaoltjie te schrijve over 't meraokels leuke aevendjie over schaetse, georgaoniseerd deur d'n Historische Verêêniging, en waer verempeld iemand was mè z'n ijsmuts op en 'n sjaol om. Krijn van der Ham uit Meerkaarek kon zôô leuk vertelle, hêêmel uit z'n blôôte hêêd, we honge an z'n lippe. Uitdrukkinge as bevôôbeld 'overdwars' klonke as meziek in de ore. Ik hà vroeger 't lef nie om overdwars te gaon, 'k was nogaal 'n bangeschijtert en 't zal bepaold nie gemagge hebbe vâ me moeder. Ok zwierbolle, schuitjies (de bandjies gonge aaltijd los), maareke as Hudorao en Nooitgedocht broche waareme gevoeles teweeg.

In 't Griendecollezie hong 'n hêêle verzaomeling haalefsleetse schaetse, zô'n 80-90 paor. Dà was nog mor 'n vijfde, zee Krijn. Hij had ok 'n paor sleechies meegenome en boeksies van Rie Kraomer. Hij was t'r 40 jaer geleeje mee begonne. 'k Hoop mor dat ie z'n vrouw toen al kon, zôôdà ze wis waer ze an begon. Krijn liet 'n hôôp schaetse zien en lag uit wat 'r bezonder an was. Zô wazze d'r schaetse mè grôôte krulle an de voorkant, om schaej en wondjies bij aanvaeringe te voorkomme. Een naedêel was dat de vrouwe die in lange jurreke over 't ijs zwierde, de punte in hullieze jurk kreges, daerom wiere ze somtije afgezaogd. Vedder hà Krijn 't nog over: naest mekaor rije, zwiere en Giessendammere. Bij 't zwiere hà je je aareme gekruist en volleges mijn wisselde je bij ieder bochie, van kant.

Saome schaetse was netuurlijk leuk, korties bij dichies. Je gong nie allêên naer d'n ijsbaon om te schaetse, mor ok om leuke jonges te zien die mè je wouwe schaetse. Ik hoorde zôôwaer dat op d'n ijsbaon in Wijk C haaleveraevend de achterste lichies uitgonge, speesjaol voor de stellechies die daer mekaor af stinge te likke. Wà meraokels jammer, dat 'r waainig bezoekers wazze, mor dà kon Krijne niks schele. Kwam 't deur de voebal op d'n tillevisie? Dà 's bekant daegelijks en de mêêste loi staon stijf van de aaregernis, nae zô'n potjie. D'r wazze veul vraege voor Krijne in de pauze. D'r wazze verempeld schaetse bij die meschie wel deur de vaoder van 'n anwezige wazze gemaakt, zee die. 'k Weet nou ok waer d'n uitdrukking 'voor spek en bôône meedoen' vendaen komt. Dan kreeg ie spek en bôône in plaets van 'n medallie, as ie nie voor 't heusie mee hà gedaen. Toedertijd was schraole Hans keukemêêster, dus dà kwam best uit. Tege tiene klonk 't aainsinjaol; jammer, want Krijn was in d'n aerd nog lang nie uitgepraot. Op 16 april is t'r 'n lezing over 'D'n ouwe fiets', ok leuk en leerzaam!

Macky van Leeuwen – de Jong